

23 februari

Participatieproces natuur, landschap en bewoners

Voor RES-zoekgebied Vliegveld Hilversum

Participatiecoalitie Noord-Holland

Participatieadvies RES zoekgebied Vliegveld Hilversum

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Sijas Akkerman sijas.akkerman@mnh.nl

Vereniging voor Energie Coöperaties en Initiatieven Noord-Holland

Aernoud Olde aernoud.olde@veinh.nl

Marida Jacobs maridajacobs@gmail.com

Opdrachtgever

Gemeente Hilversum

Marjolein van Dongen m.vandongen@hilversum.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Aanleiding 4

1. Zoekgebied ‘Vliegveld Hilversum’ 5

2. Natuur en landschap 7

2.1 Werkwijze 7

2.2 Inventarisatie onder natuur- en landschapsorganisaties 8

2.3 Advies Natuur en Landschap - Participatiecoalitie Noord-Holland 14

3. Advies bewonersparticipatie & draagvlak 16

3.1 Proces 16

3.2 Resultaten enquête bewoners 17

3.3 Resultaten enquête ondernemers 19

3.4 Advies bewonersparticipatie - Participatiecoalitie Noord-Holland 20

Bijlage 1: Geraadpleegde organisaties natuur en landschap 21

Aanleiding

De gemeente Hilversum onderzoekt in het kader van de RES 1.0 wat de kansen en belemmeringen zijn voor opwek van zonne-energie op het terrein van Vliegveld Hilversum – zoekgebied 10 in de Gooi- en Vechtstreek als onderdeel van de RES Noord-Holland Zuid. De Participatiecoalitie Noord-Holland is gevraagd een advies te geven over de kansen en belemmeringen voor zonne-energie in dit gebied wat betreft natuur- en landschapswaarden en participatie.

In dit rapport staat een inventarisatie van de planologische kansen en belemmeringen op het gebied van natuur en landschap in het zoekgebied van Vliegveld Hilversum en een overzicht van de standpunten van lokale en regionale natuur- en landschapsorganisaties.

Naast de inventarisatie van de kansen en belemmeringen op het gebied van natuur en landschap is de Participatiecoalitie Noord-Holland ook betrokken bij een draagvlakanalyse voor Vliegveld Hilversum waar apart verslag van gedaan zal worden en welke uit 2 hoofdonderdelen zal bestaan; zijnde een enquête onder omwonenden over hoe zij aankijken tegen het eventueel plaatsen van zonnepanelen op een deel van het vliegveld en een gezamenlijke verkenning met stakeholders van de mogelijkheden en beperking van zonnepanelen op het vliegveldterrein

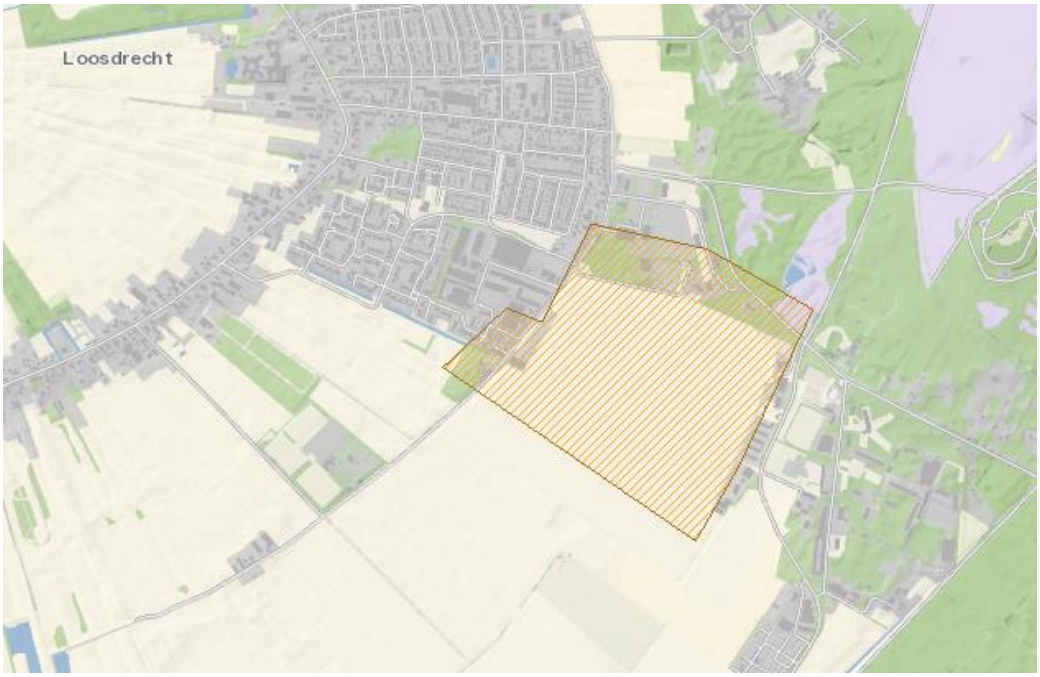
De inhoud van dit rapport dient als input voor het Gebiedspaspoort dat de gemeente Hilversum opstelt voor het zoekgebied vliegveld Hilversum en biedt advies over vervolg voor het verdere traject.

1. Zoekgebied ‘Vliegveld Hilversum’

Het huidige terrein van Vliegveld Hilversum is als zoekgebied voor zonne-energie aangewezen voor de Concept RES Noord-Holland Zuid. Het vliegveld Hilversum heeft in samenwerking met energie-coöperatie HilverZon in 2018-2019 ook een verkenning gedaan met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen op het vliegveld-terrein.

Afbeelding 1 - Zoekgebied 10 - Vliegveld Hilversum

Het vliegveld heeft een aantal scenario's laten maken, waarin de mogelijke locaties van zonnepanelen worden verkend. Er wordt nu gedacht aan drie mogelijke locaties voor zonnepanelen: aan de west- en zuidoostkant van het terrein. Hieronder een aantal van de plekken waar aan gedacht wordt.

Afbeelding 2 - Opties voor zon op het terrein van Vliegveld Hilversum (Vliegveld Hilversum & HilverZon)

2. Natuur en landschap

De Participatiecoalitie Noord-Holland heeft onder lokale, regionale en landelijke natuur- en landschapspartijen met kennis van dit gebied rondvraag gedaan naar natuur- en landschapswaarden van dit gebied.

In dit hoofdstuk vindt u eerst een overzicht van de inzichten, meningen en zienswijzen van de geraadpleegde natuur- of natuur gerelateerde organisaties uit het gebied. Daarnaast is waar mogelijk ter onderbouwing en aanvulling gebruikt gemaakt van ecologische- en beleidsrapporten..

Ten slotte is een advies van de Participatiecoalitie Noord-Holland opgenomen over de mogelijkheden en onmogelijkheden van energieopwekking door middel van zon in dit zoekgebied. Dit hoofdstuk is dus nadrukkelijk geen ecologische studie of een studie naar de precieze beleidskaders op het gebied van natuur voor dit zoekgebied. Bovendien is dit rapport bedoeld als gestructureerde input voor het gebiedspaspoort dat de Gemeente Hilversum indient als tekst voor de RES 1.0.

2.1 Werkwijze

Voor het opstellen van dit rapport is de volgende werkwijze gehanteerd:

1) Startgesprek met gemeente over kaders;
2) Opstellen lijst van lokale natuur en natuur gerelateerde organisaties op basis van informatie van gemeente, achterban NMH en interviews met lokale natuurorganisaties;
3) Interviews met lokale natuurorganisaties;
4) Gezamenlijke digitale bijeenkomst(en) met lokale natuurorganisaties;
5) Opstellen onderzoeksrapport;
6) Bespreken en feedback van lokale natuurorganisaties op rapport;
7) Presenteren en bespreken rapport tijdens werksessies georganiseerd door Tauw namens de gemeente;
8) Definitief rapport als input voor gebiedspaspoort.

Geraadpleegde organisaties:

Organisaties houden het recht voor nader te kunnen reageren op uitgewerkte voorstellen. Zij worden graag op de hoogte gehouden van de voortgang.

- Vogelwerkgroep van het Gooi
- Stichting behoud Gooise Heide
- Goois Natuurreservaat
- Natuurmonumenten
- Staatsbosbeheer
- Landschap Noord-Holland
- Stichting Tussen Vecht en Eem
- Vechtplassencommissie
- AWN – Nederlandse Archeologievereniging

- Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & ‘t Gooi

Geen reactie:

- KNNV Gooi- en Vechtstreek
- IVN Gooi en Omstreken

Geraadpleegd, maar gaven aan onvoldoende van het gebied te weten:

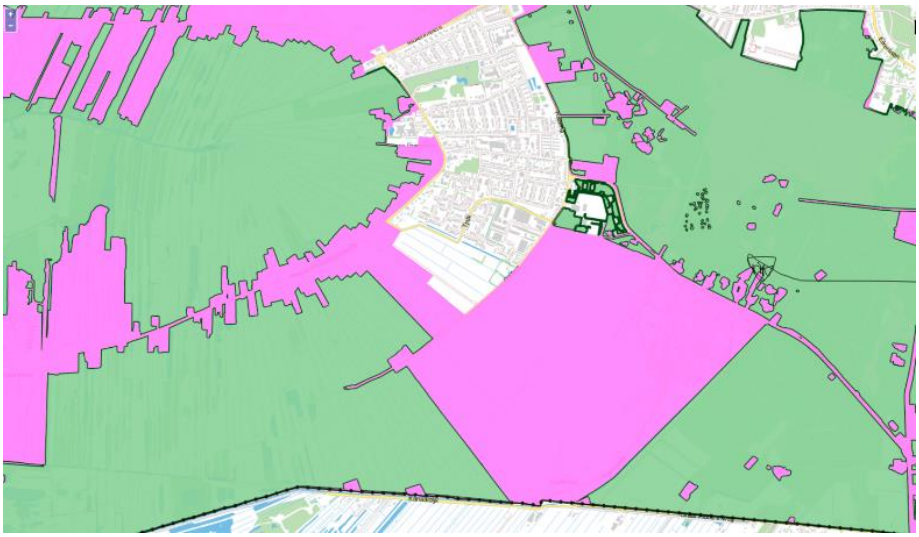
- Vereniging tot Behoud van Anna’s Hoeve e.o.
- Vereniging Vrienden van het Gooi

2.2 Inventarisatie onder natuur- en landschapsorganisaties

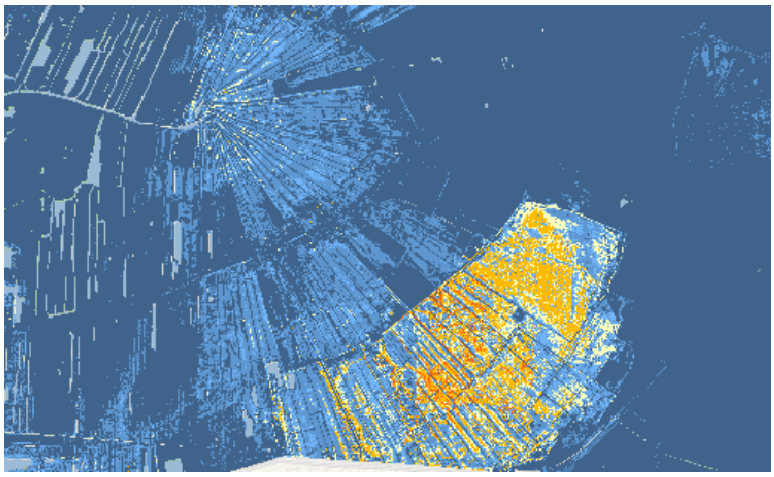
Uit de hierboven beschreven aanpak van de inventarisatie onder lokale natuurorganisaties kwamen de volgende inzichten, meningen en zienswijzen met betrekking tot natuur- en landschapswaarden naar voren.

Behoud het open karakter van het landschap
Het gebied is aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit betekent dat de zonnepanelen het karakter van het landschap niet mogen aantasten. Volgens de natuurorganisaties is het belangrijkste kenmerk van dit gebied de openheid, dit is ook een kernkwaliteit van het gebied. Ook werd aangeven dat het belangrijk is rekening te houden met het uitzicht vanuit de omliggende bebouwing. Omwonenden hebben deze voor hen belangrijke randvoorwaarde ook al aan de Participatiecoalitie kenbaar gemaakt.

Het vliegveld in veenpolderlandschap en het noordelijke puntje van het zoekgebied in stuwwallenlandschap. Voor beide gebieden is volgens de Provincie openheid een belangrijke kernwaarde. Ook staat in ‘Onderzoek energietransitie en cultuurhistorie Gooi en Vechtstreek’ dat de gemiddelde waarnemer het meeste waarde hecht aan de openheid en de ongereptheid.

Afbeelding 3 - Het zoekgebied is geel gearceerd. Het groen gekleurde stuk is Bijzonder Provinciaal Landschap

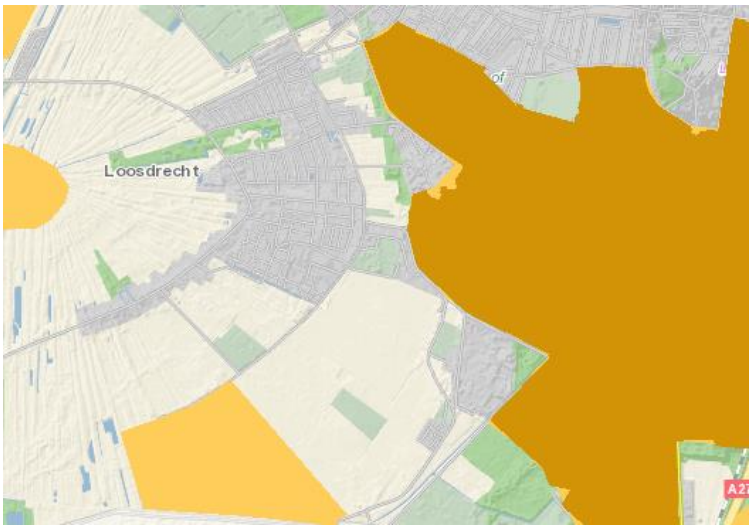

Afbeelding 4 Een kaart van de Provincie Noord-Holland waarop te zien is dat het gebied is aangemerkt als een gebied met veel openheid (hoe roder/geler de kleur, hoe meer openheid)

Er is verbazing bij de vrijwillige natuurorganisaties. Zij stellen dat via natuur(eco)bruggen veel is geïnvesteerd in de natuur en het landschap en tegelijkertijd dit project de gewonnen kwaliteit van natuur en landschap teniet kan doen. Ze benadrukken dat de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie 2018 en de Bijzondere Provinciale Landschappen met haar kwaliteitseisen kadergevend moeten zijn bij landschappelijke ontwikkelingen, waaraan een breed en diepgaand beslissingsproces vooraf is gegaan.

Houd rekening met geosites en aardkundig monument in het noordelijke puntje van het zoekgebied

Het vliegveld als geheel is geen aardkundig monument, maar het kleine stukje ten noordoosten van het vliegveld wel. Dit ligt officieel in het zoekgebied, maar wordt nu nog niet benoemd als optie voor het plaatsen van zonnepanelen.

Afbeelding 5 Een heel klein stukje in het noordoosten van het zoekgebied, waar nu geen plannen zijn is aardkundig monument. Als hier plannen komen, hou dan ook rekening met de aardkundige waarden in dit deel van het zoekgebied.

Het noordelijke puntje van het zoekgebied grenst ook aan verschillende geosites Hoorneboegse Heide en Landgoed Zonnestraal. In de woorden van Geopark Heuvelrug Gooi Vecht:

''Een Geopark is een landschap van wereldniveau met unieke aardkundige, culturele, historische en ecologische waarden. Het doel van een Geopark is niet alleen de geologie of aardkundige waarden veilig te stellen, maar ook de cultuurhistorische ontwikkelingen. De status van een Geopark beoogt:

- *de geodiversiteit te beschermen;*
- *de geologische geschiedenis in relatie tot de natuur en het culturele erfgoed te vertellen en*
- *de duurzame economische ontwikkeling te ondersteunen.''*[1]

Teksten, foto's en kaarten van deze gebieden zijn op te vragen bij de REGIOGV, Steunpunt Monumenten en Archeologie, Vrienden van het Gooi of de Provincie NH.

Belemmer de foeragerende dassenpopulatie niet

Het volgende werd gezegd over de das in dit gebied:

Alle grasland in het gebied is primair foerageergebied van de Das en daarmee als functionele leefomgeving van dassenburchten wettelijk beschermd door artikel 4.2 van de Conventie van Bern en artikelen 1.11 en 3.10 1b van de Wet natuurbescherming.

[1] [1] https://www.geopark-heuvelrug.nl/hoorneboegse-heide/

https://www.geopark-heuvelrug.nl/onderbouwing-landgoed-zonnestraal/

https://www.geopark-heuvelrug.nl/geo-locaties/geosites/

Verslechtering kan afbreuk doen aan het streven tot de instandhouding van een of meer dassenpopulaties en is dan niet geoorloofd door op grond van artikel 3.10 1b van de Wet natuurbescherming. Er kan dan namelijk geen ontheffing worden verstrekt.

Hoe dan ook zal de verslechtering op grond van artikel 1.11 Wnb en artikel 4.2 van de Conventie van Bern moeten worden voorkomen, als dat niet mogelijk is, worden tenietgedaan en als ook dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

De dassen op het terrein maken gebruik van het voedselrijke grasland als bron voor regenwormen (verreweg het belangrijkste voedsel van de hier foeragerende dassenpopulaties – clans). Het is cruciaal dat dit grasland behouden blijft: niet hoger dan gemiddeld 10 cm en niet verschraald. In grasland hoger dan 10 cm kunnen de dassenclans (populaties) regenwormen namelijk niet rendabel bemachtigen en ze zullen zulk hoger opgegroeid grasland zelfs gaan vermijden, zoals is gebleken in wetenschappelijk onderzoek van Hans Kruuk. Hierdoor kunnen één of meer clans uitsterven en dan is er niet voldaan aan een noodzakelijke ontheffingsvereiste van de Wet natuurbescherming.

Houtwallen zijn welkom als migratieroutes naar en door het terrein. Ze bieden aanvullend voedsel. Maar dat weegt bij lange na niet op tegen het verlies van de kort begraasde en niet verschraalde weilanden.

Volg de structuurvisie voor 2030 – ontwikkel natuur op termijn

In de structuurvisie van de gemeente Hilversum staat opgenomen dat er in 2030 een ecologische verbinding via het vliegveld moet zijn aangelegd. Een aantal organisaties is bang dat door de aanleg van zonnepanelen deze plannen zullen komen te vervallen. Of dusdanig worden ingekrompen, zodat de effecten minimaal worden. Ook zijn er zorgen dat als er eenmaal zonnepanelen op het terrein staan er makkelijk meer bijgeplaatst (“Wordt het terrein op den duur niet volgezet?”) kunnen worden. Bijvoorbeeld als het vliegveld op zou houden te bestaan. De organisaties zouden graag zekerheid hebben dat dit niet gebeurt. Ook omdat de economische situatie van het vliegveld eerder wankel is geweest. Zij zouden ook graag inzicht krijgen in de reële toekomstverwachtingen van het vliegveld.

Ook geven organisaties aan dat het terrein van vliegveld Hilversum en het aansluitende Egelshoek ten zuiden van het vliegveld een potentieel hoge natuurwaarde hebben door haar ligging. Het is de enige onbebouwde open verbinding tussen het droge bos- en zandlandschap van de heuvelrug en het natte veenlandschap van de vechtstreek. Deze zones kunnen een biodiversteit-hotspot worden. Het terrein van vliegveld Hilversum valt momenteel net buiten het Natuur Netwerk Nederland, maar de noordelijke punt van het zoekgebied is wel NNN gebied en bijzonder Provinciaal Landschap.

Afbeelding 6 – Het zoekgebied ligt deels in NNN

Afbeelding 7 - Met de rode pijlen zijn de ecologische verbindingsroutes aangegeven. De andere ingekleurde terreinen zijn NNN. Het vliegveld en Egelshoek vallen hier buiten, maar hebben wel een hoge/unieke potentiele natuurwaarde.

De hoge potentie blijkt onder andere al uit het feit dat de agrarische landen ten zuiden van het vliegveld ondanks intensieve landbouwpraktijken relatief veel ecologische waarde hebben.

Het is om deze redenen volgens de organisaties goed om na te denken hoe de natuur in dit gebied behouden kan worden. De huidige functie als verbindingszone kan volgens de natuurorganisaties verbeterd worden. Juist door aangrenzend en aan de rand van het vliegveld natuurversterkende maatregelen uit te voeren (zie advies). Of dit een reële optie is dient, eerst te komen vaststaan. Er is in ieder geval al een particuliere grondeigenaar die een plan maakt om een ecologische verbindingszone te realiseren in het aangrenzende Egelshoek. Belangrijk is om met de natuurontwikkeling bij dit initiatief aan te sluiten.

Te allen tijde moet worden voorkomen dat de verbindingszone achteruitgaat in kwaliteit. Het doel moet volgends de natuur- en milieuorganisaties juist zijn dat het er op vooruit gaat. De organisaties benadrukken dat het juist de ambitie is van de Provincie Noord-Holland en de landelijke overheid om de biodiversiteit tenminste op minimaal afgesproken Europees kwaliteitsniveau te brengen en vervolgens te versterken. Tegelijk is het goed om na te denken of de natuur breder rond het terrein versterkt kan worden. Voor inspiratie over de potentiele natuurwaarde van het gebied, zie de Natuurvisie van Natuurmonumenten[2] en zie de missie en visie van Goois natuurreservaat. https://gnr.nl/over-ons/doelstelling-en-missie/, waarbij gemeente Hilversum , evenals de andere Gooise gemeenten in het bestuur zit.

Plaats zonnepanelen ver genoeg uit elkaar

De organisaties geven aan dat als zonnepanelen geplaatst zouden gaan worden, deze niet te dicht op elkaar geplaatst dienen te worden om de kwelwaterstand op peil te houden.

Duurzaam bodembeheer is de basis voor duurzaam grondgebruik. In diverse artikelen wordt gewaarschuwd voor een achteruitgang van het bodemleven door afdekking met zonnepanelen. Oostwestopstellingen - waarbij de panelen vaak schouder aan schouder liggen – leiden inderdaad tot een achteruitgang van bodemstructuur en bodemleven, omdat er lichttoetreding noch een goede vochthuishouding te realiseren is. Zuidopstellingen hebben dit probleem minder, omdat de panelen op enige afstand van elkaar worden geplaatst met vaak tussenruimte met grasland. Er is hier door onder andere de WUR[3] onderzoek naar gedaan waar bij benadering de afstand tussen de panelen wordt voorgeschreven. In geval van Noord-Hollandse opstellingen met een maximale hoogte van 1.50m is het raadzaam om 4m ruimte te houden tussen clusters panelen (niet individuele panelen). Hierdoor is er voldoende lichttoetreding en kan de bodem goed vocht opnemen. Onder de panelen blijft het dan ook begroeid, omdat er voldoende lichttoetreding onder de panelen is. In verordeningen zou moeten worden opgenomen dat zonopstellingen geen schade mogen aanrichten voor het bodemleven en de bodemstructuur. Om te voorkomen dat een duurzaam doel leidt tot een volgend milieutechnisch probleem. De milieuorganisaties benadrukken potentiele schade door plaatsing en onderhoud ook te voorkomen.

Houd rekening met archeologie op het terrein

Een aantal respondenten geeft aan dat de archeologische verwachtingsniveau ‘middel’ heeft. Ze verwachten dat hier al rekening mee gehouden wordt, maar willen het toch voor de zekerheid meegeven. Met eventuele aanleg van panelen moet ook rekening worden gehouden met de invloeden van zonnepanelen op de in de ondergrond aanwezige archeologische waarden.
De aanleg van funderingen, leidingen en constructies geeft ook verstoring. Ook AWN benadrukt dat zij liever zonnepanelen op de aanwezige, omliggende, bebouwing zien buiten het vliegveldterrein.

Grasland Vliegveld Hilversum

[2] Natuurmonumenten (1996) *Het Vliegveld Hilversum als toekomstig natuurterrein*

[3] WUR (2019) Zonnepanelen natuur en landbouw: https://www.wur.nl/nl/Publicatie-details.htm?publicationId=publication-way-353439393432

Het grasland van Vliegveld Hilversum is jarenlang onbemest. Hierdoor is kruidenrijk grasland ontstaan waarop ook paddenstoelen het goed doen. Het is noodzakelijk om deze kwaliteit maximaal te beschermen. Ook tijdens het aanleggen van de zonneweides moet voorkomen worden dat het kruidenrijkgrasland en de bodem daaronder worden aangetast.

2.3 Advies Natuur en Landschap - Participatiecoalitie Noord-Holland

Op basis van het advies over de zoekgebieden en de aandachtspunten en zorgen die de lokale natuurorganisaties hebben aangegeven zal in de ogen van de natuur- en milieuorganisaties het aanleggen van zonneparken op de aangegeven plaatsen invloed hebben op natuur- en landschapswaarden. Mits de onderstaande aanbevelingen in acht worden genomen is die invloed echter aanvaardbaar.

Aanbevelingen:

1. Vanuit alle vrijwilligersorganisaties: onderzoek eerst het plaatsen van zonnepanelen op aanwezige bebouwing en in de omgeving buiten het Vliegtuigterrein.
2. Behoud het open landschap aan de zuidkant van het zoekgebied, plaats hier geen zonnepanelen. Ook niet in de aangrenzende weilanden. Kijk ook goed of eventuele zonnepanelen aan de oost- en westkant van het gebied niet of zo min mogelijk het open karakter aantasten van het Bijzonder Provinciaal Landschap. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie 2018 en de Bijzondere Provinciale Landschappen met haar kwaliteitseisen voor ontwikkeling moeten in onze mening kadergevend zijn.
3. Zorg dat zonnepanelen de ecologische verbindingsroutes zoals opgenomen in afbeelding 7 niet versperren. Daarom raden wij zonnepanelen aan de noord- en zuidkant af.
4. Behoud de huidige kwaliteit van het grasland voor de das: niet hoger dan gemiddeld 10 cm en niet verschraald. Dit om voldoende voer voor de das te behouden.
5. Koester en bescherm het kruidenrijke grasland van het vliegveld. Zorg er ook tijdens de aanleg van het zonnepark voor dat het kruidenrijk grasland zo min mogelijk wordt beschadigd.
6. Blijf voldoen aan de minimale biodiversiteitseisen en zoek naar kansen om in het gebied en aangrenzend gebied natuur en landschap te versterken, omdat de potentie hier hoog is. Qua landschap is er potentie om de huidige heggen te vervangen met kwalitatief betere inheemse heggen rondom het terrein, mogelijk met een hogere natuurwaarde. Eveneens verdient het aanbeveling te onderzoeken of het terrein beter geschikt kan worden gemaakt als verbindingszone.
7. Cluster de opwek van zonne-energie langs en op bestaande bebouwing. Betrek hier ook het terrein van defensie bij en de aanleg van Ter Sijpe. Koppel de zonnepanelen op het vliegveld aan zon op daken en zon op parkeerplaatsen aangrenzend aan het vliegveldterrein.
8. Zet mogelijke zonnepanelen voldoende uit elkaar om water op de bodem op te vangen. Dit om de kwelwaterstand te behouden en de bodemkwaliteit te waarborgen. Wij raden 4 meter aan.

9. Onderzoek de locatie aan de noord- en oostzijde goed op effecten van foeragerende dassen en mogelijk gebruik als ecologische verbindingszone. Hoewel het effect hier waarschijnlijk minimaal is.
10. Onderzoek de archeologische waarden van het gebied en leg vast hoe deze beschermd moeten worden.
11. Blijf de effecten van ingrepen bij de aanleg van de zonnepanelen monitoren.

Aanbevelingen voor de gemeente

12. Misschien zou een deel van het mobilisatiecomplex een natuurbestemming kunnen krijgen, misschien is dit een goede plek voor een energietuin. Op dit terrein zit al een duurzaam/circulair initiatief in een van die gebouwen.

Dit advies is opgesteld door de Participatiecoalitie Noord-Holland op basis van onderzoek onder lokale natuur- en landschapsorganisaties. De lokale energiecoöperaties waren als toehoorder aangesloten. Als partner in de PCNH is VEINH wel betrokken bij het proces rondom dit advies en bij de draagvlakanalyse. De inbreng van VEINH vindt hoofdzakelijk daar plaats.

3. Advies bewonersparticipatie & draagvlak

In dit hoofdstuk vind u een eerste indicatie van het draagvlak voor het plaatsen van zonnepanelen op het terrein van Vliegveld Hilversum. Door middel van een enquête zijn omwonenden en ondernemers gevraagd naar hun mening over de mogelijke ontwikkelingen op het vliegveld.

Naast de resultaten van de verkenning van het draagvlak sluiten wij in 3.4 af met een participatieadvies voor het vervolg van het traject.

3.1 Proces

Dit advies is opgesteld door de Participatiecoalitie Noord-Holland op basis van de samenwerking met de gemeente Hilversum en de gemeente Wijdemeren. De MNH is als toehoorder aangesloten. Als partner in de PCNH is MNH wel betrokken bij het proces rondom de totstandkoming van dit advies.

Het proces bestond uit de volgende stappen.

1. omwonenden Wijdemeren & Hilversum -> ontvangen brief met enquête
    a. Deze uitnodiging is alleen naar direct omwonenden gegaan aangezien het een eerste verkenning betrof. Mocht Vliegveld Hilversum verder onderzocht gaan worden binnen de RES, dan zullen meer inwoners betrokken worden.
2. bedrijven direct aan Vliegveld -> ontvangen andere brief, zelfde enquête
3. kleinere grondeigenaren -> zijn er 6, ontvangen brief om 1 op 1 in gesprek te gaan met de Gemeente

Aangezien het Vliegveld Hilversum op de grens van Hilversum en Wijdemeren ligt, zijn inwoners van beide gemeenten geïnformeerd. Er is gekozen om de volgende middelen in te zetten om mensen te informeren en te bevragen:

- Online enquête
- Website met informatie
- Verder informatie op aanvraag via Gemeente Hilversum

Invullen van de enquête:

- online via QR code in brief en via linkje in brief
- ook op papier, deze worden teruggestuurd naar Gemeente Hilversum -> Thalita en ik zetten deze data in de digitale omgeving.
- zeer krappe planning: a.s. maandag brief naar iedereen eruit, tot zaterdag hebben mensen de tijd om de enquête in te vullen
- contactpersoon Gemeente Hilversum & Gemeente Wijdemeren vermeld op de brief voor vragen

3.2 Resultaten enquête bewoners

De enquête naar bewoners is naar 270 inwoners verstuurd, en er zijn 91 reacties binnen gekomen.

Vanuit de enquête zijn de volgende conclusies te trekken:

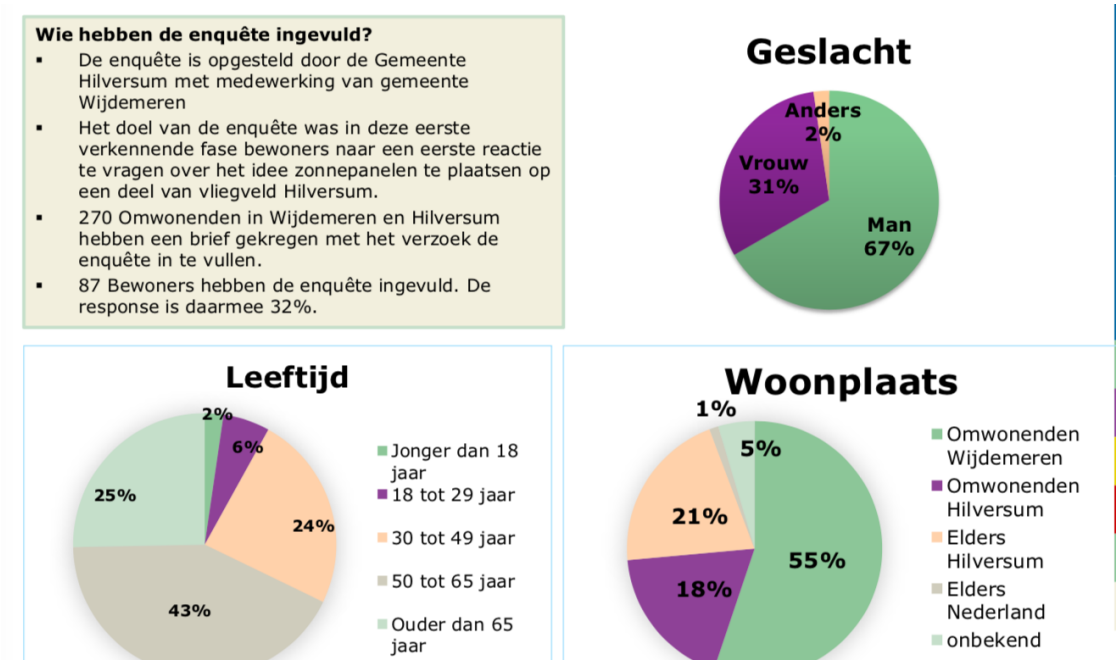
- Inzetten online enquête werkt redelijk: de respons is 32% *
- Beter bereik van bewoners in vergelijking met meer traditionele middelen zoals bewonersbijeenkomsten: mix van leeftijden en man/ vrouw
- Inwoners geven graag hun mening, iets meer dan 50%
- Daarnaast is 50% ook graag actief betrokken bij het opwekken van groene energie
- Inwoners worden het liefst per mail op de hoogte gehouden

** Ter vergelijking: respons van de Hilversum Monitor ligt tussen de 24% en 30%*

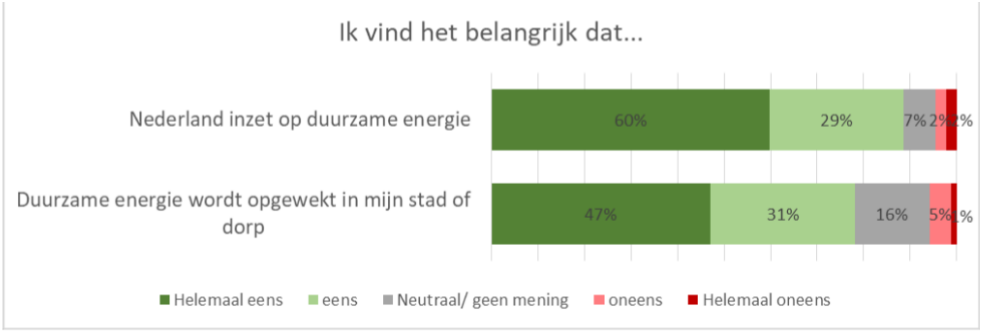
Van de respondenten staat circa 75% neutraal of positief tegenover het plaatsen van zonnepanelen op Vliegveld Hilversum. Wel met de kanttekening dat het landschap niet wordt aangetast. Hier vallen ook zorgen als 'geen mooi uitzicht' en 'slecht voor de natuur' onder.

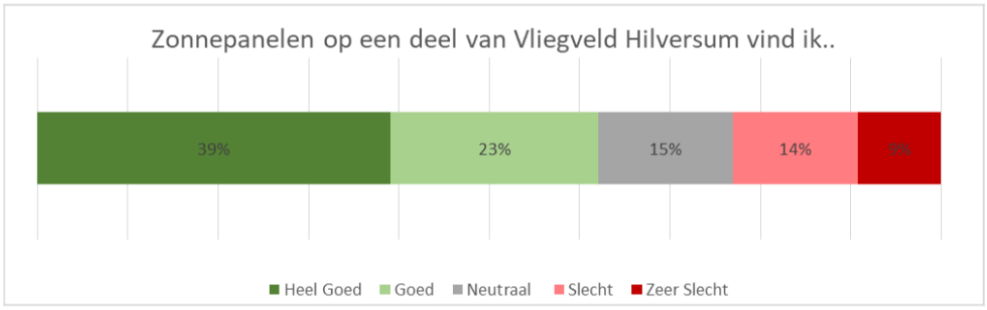
Er is zeker interesse in lokaal opgewekte energie; meer dan 50% van de respondenten geeft aan hier 'licht' tot 'zeer' geïnteresseerd in te zijn.

Demografische gegevens

Houding ten aanzien van opwekking duurzame lokale energie

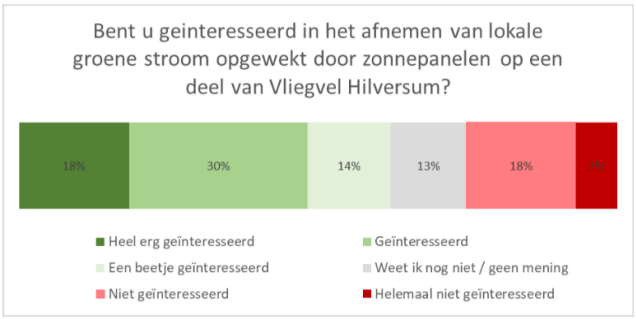
Kansen en zorgen

Kansen:

1. Opwekken lokale groene stroom 60%
2. Goed voor het milieu 45%
3. Planten toevoegen aan de zonneweide om de natuur te verbeteren 39%

Zorgen

1. Aantasting landschap 41%
2. Overlast 36%
3. Aantasting Natuur 33%

welke voorwaarden zijn het belangrijkst?

Belangrijkste voorwaarden

- Behoud een mooi uitzicht
- Geen overlast (spiegeleffect, geluidsoverlast)
- Geen aantasting natuur
- Versterken natuur
- Veiligheid voor het vliegverkeer
- Alle bestaande activiteiten moeten mogelijk blijven
- Houd rekening met de kwel-waterstand
- Inspraak/participatie omwonenden

Quotes

Dat burgers / energiecoöperaties eigenaar zijn van het zonnepark. Ik zie dit niet als een keiharde voorwaarde, maar wel als wenselijk.

Dat de natuur en het vliegverkeer er geen hinder van ondervind.

Dat het niet direct in het zicht ligt, dat het zo goed mogelijk gecamoufleerd wordt aangelegd. Misschien kan het langs de randen van het vliegveld aangelegd worden.

Het mag niet ten koste gaan van natuur en geen overlast veroorzaken. Verder goed plan!

Dat er goed geluisterd wordt naar omwonenden en stakeholders. Niet alleen raadplegen of input laten leveren maar echte oplossingen vinden voor bezwaren. Want veelal zijn die er.

3.3 Resultaten enquête ondernemers

De ondernemers zijn ook middels een brief uitgenodigd om een korte vragenlijst in te vullen. Er zijn 270 bedrijven rondom het vliegveld benaderd en slechts 7 hebben de enquête ingevuld. Voor bedrijven en ondernemers werkt een dergelijke enquête duidelijk niet. Het advies vanuit de Participatiecoalitie is om zoveel mogelijk ondernemers telefonisch te benaderen en zo hun mening te vragen.

3.4 Advies bewonersparticipatie - Participatiecoalitie Noord-Holland

De werkwijze om met alle stakeholders om tafel te gaan en met elkaar in gesprek te zijn, is redelijk nieuw voor de gemeente Hilversum. Welke lessen zijn er vanuit deze verkenning te trekken?

1. Betrek inwoners en stakeholders in een vroeg stadium: voordat er daadwerkelijk besluiten zijn genomen
2. Wees duidelijk welke stakeholders aangesloten zijn: Er werd bijvoorbeeld gesproken over 'Vliegveld Hilversum' als partij. Hier vallen echter ook de zweefvliegers-vereniging en andere gebruikers van het vliegveld onder.
3. Vraag inwoners direct en op een toegankelijke manier om hun mening (linkje, QR-code)
4. Sommige respondenten zullen tegen zonnepanelen op het vliegveld zijn omdat ze van het vliegveld af willen. Zij hoeven niet tegen een zonnepanelenveld te zijn. Het is wenselijk wanneer mensen deze nuance aan kunnen geven in hun beantwoording.
5. Geef aan hoe mensen op de hoogte worden gehouden en waar ze informatie over het vervolgtraject vinden.
6. Wees zo persoonlijk mogelijk: geef mensen de mogelijkheid vragen te stellen via een persoonlijk mailadres of telefoonnummer (geen info@ of algemeen nummer).
7. Creëer een plek waar mensen hun mening en vragen kwijt kunnen. Dit kan een website zijn maar ook een Facebookpagina of iets dergelijks.

Bijlage 1: Geraadpleegde organisaties natuur en landschap

De Vogelwerkgroep van het Gooi

Natuurmonumenten is de vereniging voor mensen met hart voor de natuur. Wij geven de natuur in Nederland de ruimte. We beschermen natuurgebieden, waardevolle landschappen en cultureel erfgoed. Zo blijft onze natuur behouden en kunnen we hier met zijn allen nog eeuwenlang van blijven genieten.

Staatsbosbeheer beheert het groene erfgoed van Nederland; 273.000 ha natuur die we beschermen, die je kunt beleven en die we samen met en voor anderen duurzaam benutten.

Stichting behoud Gooise Heide
De StichtingBehoudGooiseHeide - opgericht in 2000 - is een onafhankelijke stichting.

De stichting heeft als doelstelling:
Het behouden van natuurterreinen in het Gooi alsmede hun cultuur historische waarden, geologische waarden, het karakter van het landschap en hun waarden. En het voorkomen van aantasting van flora en fauna.

Goois Natuurreservaat

Beheren en beschermen ruim 2.800 ha. natuur in 't Gooi.

Stichting Tussen Vecht en Eem (vanuit persoonlijke titel)

Doel:

- Het wekken van belangstelling voor en het bevorderen van onderzoek naar de historie van de bovengenoemde regio en het verbreiden van deze regionale geschiedenis;
- Het behoud van cultuur-historische en karakteristieke waarden;
- Het stimuleren van samenwerking van aangesloten organisaties en andere instellingen op historisch en aanverwant gebied

Vechtplassencommissie (vanuit persoonlijke titel)

Doel:

Het behouden en versterken van de culturele, landschappelijke, natuur- en milieuwaarden van het gebied van de Vecht en het Oostelijk en Westelijk plassen- en veenweidegebied, waaronder de (monumentale) landelijke en stedelijke bebouwing en infrastructuur. En het ontwikkelen, verdiepen en verspreiden van kennis over de Vechtstreek.

AWN – Nederlandse Archeologievereniging (vanuit persoonlijke titel)

Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie.

Stichting Dassenwerkgroep Utrecht & ‘t Gooi